

Foto: Margareta Edqvist

Spindelört finns på den svenska rödlistan och är placerad i kategorin missgynnad (NT).

Spindelört är en flerårig halvparasitisk ört som förser sig med näring från gräs och andra växter via deras rötter. Spindelörten är gulgrön, kal, spenslig och 15–30 cm hög. Den kan vara grenig, med långa grenar vid basen och korta strax under blomställningen. Bladen är smalt jämbreda och spetsiga. Blomställningen är en något ensidig, gles och långsträckt klase. Spindelört blommar i juni–juli.

Blommorna är små och trattlika med ett hylle som är grönt på ut-

sidan och vitt på insidan. Frukten är en rundad, omkring 2 mm lång nöt med kraftiga nerver på vilken hyllet sitter kvar. Frukterna sprids med hjälp av myror som attraheras av det oljerika fruktskaftet.

Spindelört är inte alltid så lätt att upptäcka tidigt på säsongen, då den gömmer sig bland övrig växtlighet. Enklaster är den att se senare på sommaren när den är överblommad, då den skiftar i en alldeles speciell gulaktig färg. Arten har sin huvudutbredning i Småland, men förekommer även i södra Östergötland, i norra Blekinge samt på en lokal i Västergötland.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Margareta Edqvist

Foton: Margareta Edqvist

Spindelört är en konkurrenssvag växt som växer i öppna marker med låg vegetation, särskilt på magra, helst lite sandiga torrängar, naturbetesmarker och väggenar. Spindelört trivs inte i igenväxna marker, ej heller i kraftigt betade marker, det är en art som vill ha måttligt bete samt öppet och ljust omkring sig.

Spindelört minskar, dess livsmiljöer har blivit ett allt ovanligare inslag i dagens jordbrukslandskap. De torra fodermarkerna är oftast de första att tas ur hävd och växer därmed igen eller planteras med skog. Denna trend måste brytas! Väggenarna längs våra äldre grusvägar måste också fortsatt hållas öppna.

Ett åtgärdsprogram tas nu fram för spindelörtskinnbaggen (se nedan) vilket förstås också kommer att gynna spindelörten och dess miljöer.

Spindelört är värdväxt för den starkt hotade (EN) spindelörtskinnbaggen *Canthophorus impressus*. Under maj-juni ses de vuxna blåsvarta skinnbaggarna kila omkring i spindelörtens blomställningar. Senare på sommaren (i slutet av juni och början av juli) ser man de svartröda nymferna (se bilden ovan).

Spindelörtskinnbaggen livnär sig enbart på spindelörtens växtsaft. Om den blir störd eller skuggad släpper den taget från växten och faller handlöst till marken. Arten övervintrar som vuxen i lövförna nära värdväxten, gärna i större grupper. Ett fascinerande samspel mellan insekt och växt!

Spindelört finns i Norden bara i Sverige. Den hittas närmast i Litauen och angränsande delar av Ryssland samt i Centraleuropas bergstrakter.

Om du vill läsa mer om spindelört eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för spindelört hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna. Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken